

Inventarisatie beschermde natuurwaarden Prins Bernhardkwartier, Venray 2019

Inventarisatie beschermde natuurwaarden Prins Bernhardkwartier, Venray 2019

Status: Definitief, 22 oktober 2019

In opdracht van:

Contactpersoon: Dhr. [REDACTED]

Bureau Meervelt,

Ecologisch onderzoek en advies

Ing. [REDACTED]

Projectnummer: 18-096

Foto omslag: Zicht op onderzoeksgebied

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Beschrijving van het plangebied.....	1
1.3	Voorgenomen ontwikkeling	1
2	METHODE VAN ONDERZOEK.....	2
2.1	Data veldbezoeken	2
2.2	Methode vleermuizen.....	2
2.3	Methode broedvogels.....	2
3	RESULTATEN ONDERZOEK	3
3.1	Resultaten vleermuizen.....	3
3.2	Resultaten broedvogels	5
3.3	Resultaten overige beschermde soorten.....	6
4	CONCLUSIES EN TE NEMEN VERVOLGSTAPPEN.....	7
4.1	Conclusies vleermuizen	7
4.2	Conclusies broedvogels	7
4.3	Conclusies overige beschermde soorten	8
5	LITERATUUR EN ACHTERGRONDINFORMATIE.....	9

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In Venray worden de woningen Prins Bernhardstraat 32 - 36 & 46 - 68 gesloopt. Het betreft respectievelijk 6 en 12 woningen. In 2019 is een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden in en rond de woningen. Hierbij is specifiek onderzocht of deze woningen dienstdoen als vaste rust- en verblijfplaats voor broedvogels en vleermuizen. Te verwachten soorten waren Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger, Huismus, Gierzwaluw en Huiszwaluw. Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd op basis van de te verwachten soorten met het vleermuizenprotocol als richtlijn. Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek en beschrijft eventueel te nemen vervolgstappen.

1.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in het stedelijk gebied van Venray, ten oosten van het centrum en westelijk van de Oostsingel. De woningen hebben een pannendak en aan de achterzijde een tuin; een deel van de woningen heeft ook een voortuin.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft het gedeeltelijk slopen van de bestaande bebouwing, saneren van de grond en bouwrijp maken om vervolgens een aantal nieuwe woningen en voorzieningen te ontwikkelen.

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied in Venray (in verdere figuren ook met rood aangegeven).

Figuur 2 en 3: Impressie omgeving te slopen opstellen.

2 METHODE VAN ONDERZOEK

2.1 Data veldbezoeken

Door het vroege tijdstip van opdrachtverlening en de gewenste doorlooptijd konden in 2019 vier bezoeken worden gebracht. Tijdens de veldbezoeken is specifiek aandacht besteed aan het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en aanwezigheid van broedvogels. Ook alle andere (sporen van) beschermde planten- en/of diersoorten zijn genoteerd.

Tabel 1: Overzicht veldbezoeken.

Bezoek	Datum	Bijzonderheden	Bezoek in	Tijdsbesteding
1	16/5	Warme avond, uitstekende omstandigheden	Avond	21.10 - 23.30
2	25/6	Warme avond, uitstekende omstandigheden	Avond	21.30 - 23.15
3	21/8	Warme avond, uitstekende omstandigheden	Avond	21.20 - 23.30
4	4/9	Warme avond, uitstekende omstandigheden	Avond	21.05 - 23.10

2.2 Methode vleermuizen

Het onderzoek is gericht op alle soorten vleermuizen, en specifiek op de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven, paarverblijven, winterverblijven in de te slopen opstallen en (essentiële) vliegroutes¹. Het onderzoeksgebied werd iedere ronde doorkruist door twee personen. Bij zichtwaarnemingen van vleermuizen zijn de exemplaren zo lang als mogelijk gevolgd om vliegroutes en eventueel aanwezige vaste rust- of verblijfplaatsen in beeld te krijgen. Tijdens de veldbezoeken is gebruik gemaakt van een batdetector (Echometer Touch 2 Pro) en verrekijker.

2.3 Methode broedvogels

Tijdens de vier veldbezoeken zijn waarnemingen van soorten met een jaarrond beschermde broedplaats² (voor zover aanwezig) genoteerd en ingevoerd in een openbaar raadpleegbare dataset. Het vaststellen van aan- of afwezigheid van deze soorten in het plangebied gebeurde op basis van geluid en zichtwaarnemingen (verrekijker). In stedelijke omgeving gaat het in de meeste gevallen om Huismus, Huiszwaluw en Gierzwaluw. Bij aanwezigheid is gericht gezocht naar nestlocaties door vogels te volgen. Andere soorten met een jaarrond beschermd nest of soorten waarvoor getoetst moet worden of voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft, komen normaal gesproken niet voor in bebouwing in een stedelijke omgeving.

Nesten van andere soorten broedvogels zijn buiten het gebruik voor de voortplanting (dus buiten het broedseizoen) niet beschermd. Deze soorten maken vaak elk jaar een nieuw nest en kunnen zich vestigen in alle geschikte groene elementen (struiken, bomen, heggen) of vogelhuisjes. Het gaat dan om algemeen voorkomende soorten als Winterkoning, Kool- en Pimpelmees, Heggenmus, Merel en Houtduif. Deze soorten zijn niet meegenomen in het onderzoek. Wel worden voor deze soorten mitigerende maatregelen opgenomen in hoofdstuk 4.

¹ Voor uitleg essentieel zie Uitspraak Raad van State: 201708426/1/R2, ECLI:NL:RVS:2019:2169

² Voor de lijst met jaarrond beschermde soorten is uitgegaan van bijlage 3, tabel 1 van de Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg.

3 RESULTATEN ONDERZOEK

3.1 Resultaten vleermuizen

In het onderzoeksgebied zijn twee soorten vleermuizen aangetroffen (zie tabel 2).

Tabel 2: Overzicht van aangetroffen soorten vleermuizen per veldbezoek.

	16/5	25/6	21/8	4/9
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X
Ruige dwergvleermuis	-	-	-	X

In onderstaande kaartjes zijn de locaties van waarnemingen per soort opgenomen.

Figuur 4: Waarnemingen van Gewone dwergvleermuis.

Figuur 5: Waarnemingen van Ruige dwergvleermuis.

Verblijfsplaatsen

Van geen van de aangetroffen vleermuizen werden verblijfsplaatsen vastgesteld in de te slopen opstallen. Een zomerverblijfplaats werd aangetroffen aan de noordkant van de Prins Bernhardstraat. Tijdens het bezoek van 21 augustus 2019 werd op enkele plaatsen de baltsroep (sociaal gedrag) van Gewone dwergvleermuizen gehoord. Dit (goed herkenbare) geluid wordt voortgebracht door mannetjes en hiermee wordt de locatie/grens van het territorium en/of de baltsplaats aangegeven. Baltsplaatsen zijn geen (deel van) vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Foerageergebied/vliegroutes

De verschillende soorten vleermuizen werden jagend en/of overvliegend waargenomen langs de te slopen woningen aan de Prins Bernhardstraat. De gehele straat en de tuinen werden gebruikt als vlieggebied en foerageergebied.

3.2 Resultaten broedvogels

Tijdens de veldbezoeken zijn twee soorten broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen aangetroffen in de het onderzoeksgebied: Huismus en Gierzwaluw.

Figuur 6: Waarnemingen van Huisumus.

Figuur 7: Waarnemingen van Gierzwaluw.

Verblijfsplaatsen

Van Huismus werden in het onderzoeksgebied in totaal acht waarnemingen gedaan van roepende/zingende mannetjes. Het gaat om één nest-indicatieve waarneming op Prins Bernhardstraat 56 en om zeven waarnemingen van mannetjes in geschikt broedbiotoop (waaronder Prins Bernhardstraat 56) in de periode 1 april tot en met 20 juni. Op basis hiervan is aangetoond dat nesten aanwezig zijn³. De exacte nestlocaties zijn niet bekend maar op basis van de waarnemingen is het zeer waarschijnlijk dat onder het dak van Prins Bernhardstraat 56 een nest aanwezig is. Gezien de aanwezigheid van meerdere mannetjes in de huizenrij tussen de Prinses Marijkestraat en de Prinses Margrietstraat is het aannemelijk dat in totaal maximaal vier nesten in deze huizenrij aanwezig is (dus inclusief het nest van Prins Bernhardstraat 56). Meer zekerheid kon tijdens de veldbezoeken niet verkregen worden.

Tabel 3: Waarnemingen Huismus in onderzoeksgebied.

Datum	Aantal	Geslacht	Gedrag
16-05	7	mannetje	roepend
26-06	1	mannetje	roepend en waarschijnlijke nestplaats bezoekend (onder dak van Bernhardstraat 56)

Van Gierzwaluw werden twee territoria (naar gevel vliegende vogels, nestindicatieve waarneming) binnen het onderzoeksgebied vastgesteld. De nestlocaties bleken echter niet in de te slopen panden aanwezig.

3.3 Resultaten overige beschermde soorten

Tijdens de veldbezoeken werden Merel en Groenling waargenomen. Deze soorten kunnen broeden in de tuinen in het onderzoeksgebied. Overige beschermde soorten of sporen daarvan werden niet aangetroffen in of nabij de te slopen opstallen. De tuinen zijn niet onderzocht; mogelijk komen hier nog enkele algemeen voorkomende soorten voor als Mol en enkele soorten muizen.

³ Het Kennisdocument *Huisumus van BIJ12* maakt een onderscheid tussen nestindicatieve waarnemingen en waarnemingen in potentieel broedbiotoop.

4 CONCLUSIES EN TE NEMEN VERVOLGSTAPPEN

4.1 Conclusies vleermuizen

In het plangebied zijn twee soorten vleermuizen (Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis) aangetroffen. Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet in de te slopen woningen vastgesteld. De aanwezige groene elementen in het onderzoeksgebied fungeren als vlieg- en foerageergebied. Tijdens en na het slopen behoudt het onderzoeksgebied de functie van foerageergebied. Een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (onderdeel soorten) voor vleermuizen is niet nodig.

Gezien de waarnemingen van in de omgeving verblijvende Gewone en Ruige dwergvleermuizen én de aanwezige vliegroute in de Prins Bernhardstraat verdient het aanbeveling om in de nieuw te bouwen huizen verblijfsvoorzieningen voor vleermuizen op te nemen in de vorm van plaatsing van enkele inbouwstenen. Geschikte verblijfsplaatsen blijven hierdoor aanwezig en kunnen al dienen als alternatieve verblijfplaats in geval van toekomstige te slopen, te renoveren of te isoleren woningen in de omgeving.

4.2 Conclusies broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

- **Huismus**

Nesten van Huismus zijn zeer waarschijnlijk aanwezig in de te slopen panden (minimaal een, maximaal vier nesten). Voor het wegnemen of vernietigen van nesten van Huismus is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig en zijn mitigerende en compenserende maatregelen nodig.

Voor de soorten die vallen onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn zoals Huismus zijn de voorwaarden voor het verkrijgen van een ontheffing vastgelegd in lid 4 van artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming. Een ontheffing of vrijstelling wordt uitsluitend verleend indien is voldaan aan een aantal voorwaarden waaronder:

- er bestaat geen nadere bevredigende oplossing;
- de ontwikkeling is nodig in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid of in het belang van het luchtverkeer;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In de ontheffingsaanvraag dient ook te worden aangegeven op welke manier in mitigerende en compenserende maatregelen wordt voorzien.

- **Gierzwaluw**

In de te slopen woningen zijn geen verblijfplaatsen van Gierzwaluwen vastgesteld. Een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (onderdeel soorten) voor Gierzwaluwen is niet nodig. Indien mogelijk verdient het aanbeveling in de nieuw te bouwen woningen enkele nestlocaties Gierzwaluw op te nemen door het plaatsen van Gierzwaluwdakpannen.

Overige broedvogels

In het onderzoeksgebied komen naar verwachting enkele andere soorten algemeen voorkomende broedvogels voor in de tuinen. Het verstoren van broedende vogels en/of het vernietigen van in gebruik zijnde nesten is niet toegestaan. Om overtredingen op grond van de Wet natuurbescherming te voorkomen zijn maatregelen nodig.

- Broeden op ongewenste locaties kan voorkomen worden door voorafgaand aan het broedseizoen begroeiing te verwijderen (indien deze toch verwijderd moet worden).

- De werkzaamheden dienen gestart voorafgaand aan het broedseizoen⁴, deze kunnen vervolgens doorlopen tot in het broedseizoen. Storingsgevoelige soorten vestigen zich in dat geval niet in de invloedssfeer van de werkzaamheden.

- Als tijdens het broedseizoen werkzaamheden moeten worden uitgevoerd op een locatie waar nog niet gestart is met de sloopwerkzaamheden, dan moet zekerheid bestaan dat er geen broedgevallen aanwezig zijn in op deze locatie.

Mits bovenstaande maatregelen genomen worden is voor de overige broedvogels geen ontheffing nodig op grond van de Wet natuurbescherming.

4.3 Conclusies overige beschermde soorten

Overige beschermde natuurwaarden (of sporen daarvan) zijn niet waargenomen in het plangebied. Mogelijk komen wel algemene soorten voor als Mol en enkele soorten muizen. Voor het vernielen van verblijfplaatsen van deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen op basis van de Beleidsregel ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg en een zorgplicht. Deze houdt in dat zo mogelijk maatregelen getroffen worden om doden van dieren te voorkomen. Een ontheffing voor overige soorten is niet nodig.

⁴ Een indicatie voor het broedseizoen is 15 maart - 1 augustus. Let op: ook buiten dit indicatief aangegeven broedseizoen kunnen broedende vogels aanwezig zijn, deze zijn ook dan beschermd.

5 LITERATUUR EN ACHTERGRONDINFORMATIE

BIJ12. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12. Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*). Versie 1.0, juli 2017.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen.

Raad van State, 2019. 201708426/1/R2, ECLI:NL:RVS:2019:2169

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Voor meer informatie over natuurinclusief bouwen zien onder meer onderstaande link:
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/technieken-beheer-en-innovatie/natuurinclusief-bouwen>

Voor meer informatie over vleermuisvriendelijk bouwen zie onderstaande link:
[http://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/Brochure%20Vleermuisvriendelijk%20Bouwen%20\(2\).pdf](http://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/Brochure%20Vleermuisvriendelijk%20Bouwen%20(2).pdf)